

Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma

Lukukausi 2024–2025

Palautetaan syyskuun loppuun mennessä varhaiskasvatuksen hallinnon ja varhaiskasvatustyksikön johtajien Teams-kansioon.

Päiväkoti: Vuorentausta

Esiopetusyksikkö: Vuorentaustan päiväkoti

Esiopetusyksikön yhteistyökoulu: Vuorentaustan koulu

Käsitelty esiopetusyksikössä: 26.9.2024

Esiopetuksen yleinen järjestäminen

Työ- ja loma-ajat

Lukuvuonna 2024-2025	
Syyslukukausi	7.8.-20.12.2024
Syysloma (vko 42)	14.-20.10.2024
Kevätlukukausi	7.1.2025–30.5.2025
Talviloma (vko 9)	24.2. – 2.3.2025
Pääsiäisloma	17.4. – 21.4.2025

Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 21)

- Miten huomioitte laaja-alaisen osaamisen esiopetusryhmänne toiminnassa? Millaisia työtapoja esiopetusryhmässänne käytetään? Millaisiksi oppimisympäristöt rakennetaan? Miten lasten oppimista ja hyvinvointia tuetaan? Kirjataan esiopetusryhmässä toimintavuonna painottuvat asiat.

Ajattelu ja oppiminen

- o työtavat
- o oppimisympäristö
- o lasten tukeminen
- o toimintavuoden painotus

Esiopetuksen erilaiset oppimisympäristöt tarjoavat runsaasti aineksia matemaattisten taitojen oppimiselle. Erityisesti kiinnitämme huomiota siihen, että lapsi oppii huomiomaan arjessa ja eri oppimisympäristöissä ilmenevää matematiikkaa. Opetus perustuu lapsen kokemusmaailmaan ja liittyy luontevasti heidän toimintaympäristöönsä. Taitoja kehitetään toiminnallisesti, leikkejä ja eri aisteja käyttäen. Tärkeintä on luoda edellytykset lapsen matemaattisen ajattelun kehittymiselle ja ennen kaikkea innostus matematiikkaa kohtaan. Esiopetusvuoden aikana käytämme oppimateriaalina myös monipuolisesti erilaisia konkreettisia välineitä: esimerkiksi matematiikkaa voi harjoitella leikin lomassa niin helmillä kuin multilinkeillä tai pikkulegoillakin. Erilaiset tehtävätyypit tulevat lapselle tutuiksi erilaisia esiopetustehtäviä tehdessä ja samalla kehittyvät myös lapsen hienomotoriset taidot.

Lapsia ohjataan oman toiminnan arviointiin esimerkiksi itsearviointitehtävien avulla tai esimerkiksi käyttämällä peukkua arviointivälineenä (auttaa lasta havainnoimaan oppimistaan ja edistymistään). Harjaannutamme myös pitkäjänteisyyttä ja tehtävän loppuun saattamista. Kokemukselliset ja toiminnalliset työtavat tarjoavat elämyksiä ja vahvistavat lasten oppimismotivaatiota. Lapsen näkemyksiä ja havaintoja kuunnellaan. Toteutamme mahdollisimman monipuolista toimintaa, jonka edellytyksenä oppimisympäristöissä pitää olla riittävästi erilaisia leikkiin ja opetteluun soveltuvia materiaaleja, havainto- ja työvälineitä sekä mahdollisuuksia käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

- o työtavat
- o oppimisympäristö
- o lasten tukeminen
- o toimintavuoden painotus

Esiopetuksessa lapset saavat ilmaista itseään erilaisia ilmaisun taitoja harjoitteleamalla. Esiopetuksen taideilmaisuun kuuluu musiikin, kuvataiteen ja käsityön perustaidot sekä suullinen ja kehollinen ilmaisu leikin ja harjoitusten avulla.

Taideilmaisun tavoitteenamme on antaa lapselle paljon erilaisia elämyksiä ja kokemuksia, saada iloa onnistumisista ja siitä, että pääsee kokeilemaan erilaisia asioita ja huomaa osaavansa. Rohkaisemme myös käyttämään ja tutustumaan mahdollisimman moniin taideilmaisun muotoihin. Näissä kaikissa on tärkeää keskittyä tekemiseen ja saattaa tekeminen loppuun saakka. Tärkeintä ei ole aina lopputulos, vaan taiteen prosessi.

Lähtökohtanamme taideilmaisun suunnittelussa on lasten omat havainnot ja kokemukset. Lapsia kannustetaan kertomaan omista ideoistaan. Annamme tilaa luovuudelle ja itse työskentelyprosessille ja arvostamme lapsen työn tulosta juuri sellaisena kuin se on.

Esiopetuksen **musiikillinen toiminta** on monipuolista. Tavoitteena on osallistumisen ja kokeilemisen ilo, kuuntelemisen harjoittelu, mallista oppiminen, itsensä ilmaiseminen, musiikin peruskäsitteisiin tutustuminen ja myös hiljaisuuden kokeminen. Opettelemme uusia lauluja ja tutustumme erilaisiin soittimiin ja musiikkityyleihin. Myös kansalauluperinne huomioidaan musiikki-ilmaisun toteutuksessa.

Kuvataiteessa lapsia rohkaistaan kokeilemaan erilaisia tapoja, materiaaleja ja välineitä. Opettelemme havainnoimaan taideteoksia, median kuvia ja luontoa. Tukeaksemme kuvataiteeseen tutustumista välineet ovat jatkuvasti saatavilla. Harjoitteleme myös pienien käsitöiden tekemistä. Tavoitteenamme on innostaa käsitöiden tekemiseen ja tutustua erilaisiin materiaaleihin ja tekniikoihin. Tavoitteenamme on tehdä yksi pidempikestoinen käsityö esiopetusvuoden aikana.

Rohkaisemme myös lapsia **keholliseen ja suulliseen ilmaisuun** esimerkiksi draaman, tanssin ja leikin keinoin. Tavoitteena on, että lapset saisivat kokemuksia sekä spontaanista ilmaisusta että yhteisesti suunnitellusta prosessista. Tällaiset prosessit voivat käynnistyä esimerkiksi lasten ideoista tai mielenkiinnon kohteista.

Vierailut kirjastossa ja kirjastoautolla kuuluvat myös esiopetuksen arkeen. Kirjaston henkilökunta ohjaa ja opastaa erilaisten aineistojen äärelle ja lukuelämyksiin ja henkilökunta pystyy tarjoamaan juuri esiopetustoiminnan tarpeita vastaavia palveluja. Myös perheiden vanhempia herätellään huomaamaan lapsien ja vanhempien yhteisten lukuhetkien merkityksellisyys.

Osallistumme esiopetusryhmässämme myös kulttuurikuteen järjestämiin erilaisiin taideprojekteihin.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot sekä kehotunnekasvatus

- o työtavat
- o oppimisympäristö
- o lasten tukeminen
- o toimintavuoden painotus

Esiopetuksessa arvostamme terveitä, turvallisia ja liikunnallisia elämäntapoja. Liikumme monipuolisesti sekä sisällä että ulkona ja vältämme pitkäkestoista istumista. Lasten hyvinvointia edistämme antamalla mahdollisuuden päivän aikana rauhoittumiseen ja lepoon ja tarjoamalla monipuolista, terveellistä ja riittävää ravintoa. Toimintakulttuurin kehittämisessä pyrimme huomioimaan yhteisön mahdollisuuden toimia kiireettömässä ja keskittymistä edistävässä ympäristössä. Selkeä ja suunnitelmallinen, mutta joustava päivän rakenne edistää hyvinvointia ja oppimista.

Liikunta on arjessamme mukana monin eri tavoin. Päiväkodin piha ja ympäröivä metsä antavat hyvät puitteet ulkona liikkumiseen. Käytössämme on myös Vuorentaustan koulun kenttä, jolla liikumme monipuolisesti ympäri vuoden. Talvella laskemme mäkeä, hiihdämme ja luistelemme. Ryhmillä on myös viikoittain tai muutaman kerran kuukaudessa metsäretkipäivä, jolloin ryhmät viettävät aamupäivän lähimetsässä tutkien, leikkien ja luonnossa oppien. Mukaan voidaan ottaa kotoa myös pienet, terveelliset eväät. Kaikkina vuodenaikoina teemme retkiä myös päiväkodin lähialueille. Mahdollisuuksien mukaan retkeilemme myös vähän kauempana olevissa kohteissa esimerkiksi Tampereen keskusta alueella. Retkillä pyrimme liikkumaan paikasta toiseen mahdollisimman paljon kävellen. Käytämme liikuntaa jatkuvasti myös uuden oppimiseen integroimalla siihen muita esiopetuksen sisältöalueita.

Kaikessa toiminnassa huomioimme ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä elämäntavan. Arjen toiminnoilla ja valinnoilla osoitamme vastuullista suhtautumista luontoon ja ympäristöön. Esiopetuksessa edistämme välineiden ja tilojen yhteiskäyttöä, kohtuullisuutta, säästäväisyyttä, korjaamista ja uusiokäyttöä. Näin lapset saavat positiivisia kokemuksia kestävästä elämäntavasta

Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen (tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen)

- o työtavat
- o oppimisympäristö
- o lasten tukeminen
- o toimintavuoden painotus

Ryhmässämme vahvistetaan monilukutaitoa käyttämällä arjen eri tilanteissa erilaisia kuvia ja tekstejä. Ryhmän tiloissa on eri paikoissa esillä kuvatukea, numeroita, kirjaimia, lasten nimiä yms. Käytämme tieto- ja viestintäteknologiaa yhtenä oppimisympäristönä. Lapsilla on käytössä kirjoja, lehtiä ja tabletteja. Näitä välineitä voimme käyttää esimerkiksi tiedonhakuun yms. Yhdessä pohditaan myös niiden käyttötarkoituksia ja luodaan turvallinen ympäristö toimia median maailmassa. Ohjaamme lapsia arvioimaan erilaisten medialähteiden tarkoituksenmukaisuutta ja luotettavuutta. Digitutor apuna ja vinkkejä antamassa arjessa niin lapsille kuin aikuisillekin.

Osallistuminen ja vaikuttaminen

- o työtavat
- o oppimisympäristö

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- o lasten tukeminen
- o toimintavuoden painotus

Lapset voivat olla mukana vaikuttamassa arjen suunnittelussa. Lapsia kannustetaan ja rohkaistaan osallistumaan eri toimintoihin. Lapsia kuunnellaan herkällä korvalla. Lapsia kannustetaan ilmaisemaan omia mielipiteitään; he voivat tuoda oman mielipiteensä esille esim. äänestysten avulla tai muuten sanoittamalla asian. Kaikkien mielipiteisiin ja ajatuksiin suhtaudutaan kunnioittavasti.

Lapsia ohjataan auttamaan toisia ja huomioimaan oman käyttäytymisensä vaikutusta muihin (lapset toistensa oppimisen tukijoina). Painotamme toiminnassamme lapsen osallisuuden kokemuksen mahdollistamista.

Yritteliäisyys

- o työtavat
- o oppimisympäristö
- o lasten tukeminen
- o toimintavuoden painotus

Ryhmässämme harjoitellaan ja opitaan ryhmä- ja projektityöskentelytaitoja osana esiopetuksen arkea erilaisissa oppimisympäristöissä. Tutustumme erilaisiin työskentelytapoihin, joiden avulla lapset oppivat toimimaan sekä yksin että yhdessä toisten kanssa. Samalla lapset oppivat oivaltamaan oman toiminnan ja osallistumisen merkityksen ja olevansa osa yhteisöä. Ryhmässämme pyrimme pitkäjänteiseen leikkiin ja työskentelyyn. Leikin kautta lapset saavat kokemuksia myös työn tekemisestä.

Rohkaisemme lapsia omatoimisuuteen ja kohtaamaan uusia asioita rohkeasti ja myönteisesti. Ohjaamme heitä pohtimaan erilaisia toimintatapoja, vaihtoehtoja ja ratkaisuja kulloiseenkin asiaan.

Kannustamme lapsia työskentelemään kärsivällisesti ja pitkäjänteisesti työn loppuunsaattamiseksi. Tuemme ja kannustamme lapsia sietämään ponnisteluja työn loppuunsaattamiseksi. Ohjaamme lapsia oman työn ja sen tulosten itsearviointiin.

Ryhmässämme kannustamme lapsia arvostamaan omaa ja toisten työtä.

Esiopetusryhmän toimintakulttuuri

- Ryhmämme toiminnan periaatteet

Vuorentaustan päiväkodissa toimii kaksi esiopetusryhmää. Tarvittaessa ryhmä jaetaan pienempiinkin ryhmiin. Ryhmät on jaettu pysyviin opettaja-hoitaja-tiimeihin. Lisäksi ryhmissä toimivat myös ryhmäohjaajat.

Aamupalan kaikki esikoululaiset syövät yhdellä osastolla liukuvasti. Siitä lapset siirtyvät joustavasti aikuisen ohjaamina omiin ryhmiinsä. Toinen eskariryhmistä siirtyy heti aamupalan jälkeen

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Vuorentaustan koulun pihalla sijaitsevaan viipalerakennukseen (aamupäivän ajaksi). Viipalerakennuksen tiloja käytetään ryhmien kesken tasapuolisesti.

Lasten toiveita ja ehdotuksia kuunnellaan ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Työtavat muotoutuvat lasten mielenkiinnon kohteiden, vahvuuksien, tuen tarpeiden ja kasvattajatiimin vahvuuksien mukaan. Työtapoja arvioidaan jatkuvasti ja tehdään muutoksia tarpeen mukaan. Eskariryhmät luovat yhteissuunnittelulla esiopetustoiminnalle sopivat raamit. Eskariryhmän toimintaa muokataan ja toteutetaan ryhmän tarpeiden mukaan.

Hyvinvointi ja turvallinen arki (Oph 2022)

Esiopetuksessa pidetään huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Lapsella on oikeus saada lohdutusta sitä tarvitessaan. Esiopetuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Kiusaaminen tunnustetaan, siihen puututaan ja sitä ehkäistään tietoisesti ja suunnitelmallisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä. Olennaista kiusaamisen ennaltaehkäisyssä on tukea lasten vertaissuhteita ja yhteisön hyvinvointia. Henkilöstöllä on keskeinen rooli lasten sosiaalisten ja emotionaalisten taitojen harjoittelun ja kehittymisen tukemisessa. Lasten kanssa opetellaan tunnistamaan ja ratkaisemaan ristiriitoja rakentavasti. Aikuisen läsnäolo ja antama ohjaus vuorovaikutustilanteissa on tärkeää. Häirintä-, kiusaamis- tai väkivaltatilanteista keskustellaan lasten huoltajien kanssa ja etsitään yhdessä ratkaisuja. (Ylöjärven esiops s. 29)

- Miten ehkäisemme kiusaamista?
- Miten puutummme kiusaamiseen (kuka, koska, miten)?
- Miten selvitämme ristiriitatilanteet, käytetyt menetelmät?
-

Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus. Käsitelty 10/23.
Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma. Käsitelty 10/23.

Huoltajien osallisuus esiopetuksessa (Ylöjärven esiops s. 32–33)

Varhaiskasvatuksen palveluohjauksen kautta lasten huoltajat saavat tietoa esiopetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista. Vanhempainilloissa huoltajille kerrotaan esiopetuksen tavoitteista ja sisällöistä sekä keskustellaan heidän toiveistaan esiopetukselle. Huoltajille annetaan mahdollisuus osallistua esiopetusryhmän toimintaan sekä toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Esiopetusryhmissä järjestetään avoimien ovien päiviä. Esiopetuksen henkilöstö käy lasten ja huoltajien kanssa arviointikeskusteluja, joissa suunnitellaan ja arvioidaan lapsen oppimista ja toimintaa. (Ylöjärven esiops s.31)

- Millä tavoin mahdollistamme huoltajille osallistumisen esiopetusryhmän toiminnan suunnitteluun ja arviointiin?
- Miten suunnittelemme ja arvioimme yhdessä huoltajien kanssa heidän lapsensa oppimista ja toimintaa?
- Miten tiedotamme huoltajille esiopetuksesta ja esi- ja alkuopetuksen yhteistyöstä?

Teemme vanhempien kanssa tiivistä yhteistyötä koko esiopetusvuoden ajan.

Tavoitteenamme on luottamuksellinen ja avoin yhteistyö perheiden kanssa.

Vastavuoroisuuteen ja kuuntelemiseen perustuvan yhteistyön myötä vanhempien on helpompi jakaa lapseen liittyviä asioita esiopetuksen henkilökunnan kanssa. Päivittäisiä kuulumisia vaihdetaan hakutilanteissa aamuin illoin. Käytämme eVaka -viestejä esiopetuksen pääasiallisena viestintävälineenä. Käytämme myös mm. eVakan muistilappu -toimintoa niin ryhmän kuin yksittäisen lapsenkin kohdalla, jotta jokainen aikuinen osaa kertoa lapsen päivästä lapsen hakutilanteissa. Vanhemmat voivat myös seurata koko päiväkodin toimintaa padletin avulla (otetaan käyttöön syksyn -24 aikana).

Esiopetuksen alkaessa vanhemmille järjestettiin vanhempainilta 19.9.2024 yhdessä veo Eva Tuomisen kanssa. Samalla vanhemmilla oli mahdollisuus kysellä ja keskustella esiopetukseen liittyvistä asioista ja tutustua esiopetuksen tiloihin. Vanhemmat saivat myös laittaa toiveitaan ja ajatuksiaan päiväkodin tiloissa olevaan ”toiveiden” puuhun.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat laaditaan syys-lokakuun aikana yhteistyössä vanhempien kanssa. Pääsääntöisesti keskustelut käydään puhelimitse lukuun ottamatta tuen palaverieita. Esiopetussuunnitelmat ovat näkyvissä myös eVakassa. Esiopetussuunnitelmaan kirjataan yhdessä vanhempien kanssa lapsen tavoitteet esiopetusvuodelle ja kuullaan lapsen ja vanhempien ajatuksia esiopetusvuodesta. Keväällä lapsen kanssa täytetään lapsen taitojen havainnointilomake ja huoltajat täyttävät lomakkeen tiedoksi tulevalle opettajalle. Keväällä oppimissuunnitelmaan täydennetään lapsen vahvuudet ja tuen tarpeet alkuopetukseen siirryttäessä. Jos lukuvuoden aikana havaitaan tarvetta tehostetulle tai erityiselle tuelle, ryhmän varhaiskasvatuksen opettajat tekevät lapsesta pedagogisen arvion tai selvityksen. Tämän pohjalta lapselle laaditaan tehostetun tuen suunnitelma yhdessä lapsen vanhempien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Suunnitelmien toteutumista arvioidaan keväällä pidettävissä keskusteluissa vanhempien kanssa.

[Esi- ja alkuopetuksen joustavat toimintatavat \(Ylöjärven esiops s. 33–34\) / Erillinen liitteenä oleva esi- ja alkuopetuksen joustava suunnitelma, joka on yhteistyössä koulun kanssa laadittu](#)

- käytännön yhteistyön toteuttamisen muodot joustavissa opetusjärjestelyissä
- alkuopetuksen ja esiopetuksen toimijoiden välinen yhteistyö
- vastuu- ja yhteyshenkilöt
- tiedonsiirron toteuttamisen käytännöt (taitojen havainnointi- ja huoltajien lomakkeet)

Yhteistyö Vuorentaustan koulun 1.–2. -luokkien kanssa käynnistyy viikolla 43 ja sitä on kerran viikossa (3X6 viikon jakso). Toiminnan suunnittelu toteutetaan yhdessä varhaiskasvatuksen opettajien ja luokanopettajien kesken ja toiminnan toteutukseen osallistuu koko

Varhaiskasvatus ja esiopetus

esiopetushenkilökunta. Lapset osallistuvat toimintaan pienemmissä ryhmissä, jotka muodostuvat esioppilaista ja eka- ja tokaluokkalaisista.

vastuu- ja yhteyshenkilöt: Katriina Tolonen (koulu), Tiina Virta (esiopetus)

Huoltajien kanssa käydään keskustelut alkukevästä, jonka jälkeen tiedonsiirto kouluun.

Esiopetuksen toteuttaminen

- Miten leikki ja toiminnallisuus näkyvät ryhmänne esiopetuksessa? (Ylöjärven esiops s.35–36)

Esiopetuksessa käytetään monia erilaisia työtapoja, joista ohjattu sekä lasten omaehtoinen leikki on yksi olennaisimmista tavoista. Leikkiessään lapset oppivat ja hahmottavat maailmaa. Leikki eri muodoissaan tarjoaa lapsille kokemuksellisen ja toiminnallisen tavan oppia ja leikin kautta saadut elämykset vahvistavat lasten oppimismotivaatiota.

Päiväkotimme esiopetusympäristö tarjoaa lapsille leikkiin ja opetteluun sopivia materiaaleja ja tiloja. Lapsia ohjataan leikkeihin pienemmissä ryhmissä eri tiloja hyödyksi käyttäen. Ohjatussa toiminnassa huomioimme leikin merkityksellisyyden.

- Miten kannustatte ja tuette vähän liikkuvia lapsia liikkumaan? (Ylöjärven esiops s.49)

Aikuisten esimerkillisellä toiminnalla kannustamme lapsia rohkeasti osallistumaan ja kokeilemaan liikuntaa eri muodoissa.

Motoristen taitojen havainnoinnin apuna käytetään eskarin arki- arviointimateriaalia sekä videointia.

Esiopetuksen arviointi (Ylöjärven esiops s. 36–38)

- Esiopetusryhmän seuranta- ja arviointikäytännöt

Toimintaa arvioidaan päivittäin yhteisesti keskustellen. Käymme säännöllisesti tiimipalavereissa läpi käytettyjä työskentelymuotoja sekä toiminnan sisältöjä ja arvioimme niiden toimivuutta. Lukuvuosisuunnitelman toteutumisen arviointi tapahtuu sekä syys- että kevätkauden päätteeksi. Arvioimme toimintaamme myös lapsilta ja vanhemmilta saadun palautteen ohjaamina. Esiopetuskeskustelussa vanhemmilla on mahdollisuus osallistua toiminnan arviointiin ja antaa palautetta esiopetuksesta. Lasten kiinnostusta ja innostusta toteutettuun toimintaan seurataan, ja toimintatapoja muokataan tarpeen mukaan.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Työntekijöiden itsearviointi on tärkeä oman työn kehittämisväline. Vuosittain toteutetaan kehityskeskustelut päiväkodin johtajan kanssa. Esiopetusryhmässä käytössä olevia arviointikäytäntöjä ja -menetelmiä ovat havainnointi ja dokumentointi (esimerkiksi kirjallinen dokumentointi, videointi). Havainnoimme lasten luku- ja kirjoitusvalmiuksia sekä matemaattisia valmiuksia syksyisin ja keväisin Makeko- ja Lukimato-tehtävien avulla. Ryhmässämme on käytössä näiden lisäksi myös KPT eli käsitteellinen piirrosteesti. Käytämme hyödyksi myös Eskarin arki -materiaalia.

- Miten tuette ryhmän lasten itsearviointia?

Lapsia ohjataan arvioimaan omaa toimintaansa ja huomioimaan omia vahvuuksiaan ja kehittämisen osa-alueitaan realistisen, mutta kannustavan palautteen avulla. Tavoitteena on lapselle kehittyvä itsearviointitaito. Tässä hyvä on apuna Ystävien eskari -kirjasarja, jonka materiaalin kautta lapset pääsevät jokaisen jakson jälkeen arvioimaan omaa osaamistaan.

Pedagoginen tuki

- kolmiportaisen tuen toteuttaminen, seuranta ja arviointi esiopetusryhmässä (Ylöjärven esiops s. 56–70)
- kuvaus siitä, miten lapsen tuki toteutuu esi- ja alkuopetuksen yhteistyössä

Jokainen lapsi esiopetuksessa omien tarpeidensa mukaista tukea. Esiopetuksessa lapset kuuluvat perusopetuslain mukaisen kasvun ja oppimisen tuen piiriin. Lapsen tuen kolmea tasoa ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Tuen tarvetta arvioitaessa konsultoidaan varhaiskasvatuksen erityisopettajaa.

Yleinen tuki on käytössä, kun lapsella on tilapäisesti tarve tehostaa harjoittelua esim. oppimisen asioissa. Yleisen tuen muotoja ovat menetelmien valinta, toteuttaminen ja tehostaminen. Yleisessä tuessa käytettyjä menetelmiä otetaan myös koko ryhmän käyttöön.

Tehostettua tukea tarjotaan silloin, kun lapsella on vahvaa tuen tarvetta. Erityisopettaja on mukana prosessin ohjaamisessa ja käynnistämisessä. Tuolloin lapselle laaditaan tehostetun tuen suunnitelma, johon kirjataan tuen tarve, tavoitteet ja toteuttaminen sekä arviointi.

Kun tehostettu tuki ei riitä, otetaan käyttöön erityinen tuki. Tuolloin lapsen tuen tarve on jatkuvaa ja yksilöllistä. Erityisen tuen tarve ilmenee useamman kehityksen osa-alueen haasteena. Erityisopettaja on mukana aina lapsen tukeen liittyvissä asioissa. Erityisen tuen lapselle laaditaan HOJKS eli henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. HOJKSiin kirjataan tuen tarve, tavoitteet, toteuttaminen sekä tuen vaikutukset.

Esiopetusryhmän opiskeluhoolto (Ylöjärven esiops s.71–77) (Opiskeluhoollon osalta uudistetun esiops:n perusteiden mukaiset asiat)

Esiopetusryhmän käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Ammattinimike ja nimi (ei ammattikäyttöön tarkoitettuja puhelinnumeroita!)

lääkäri

terveydenhoitaja Emmi Hietanen

psykologi Tiina Niemelä

kuraattori Pekka Allén

Esiopetuksen toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

- Esiopetusyksikön yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokoonpano, kokoontumisaikataulu sekä toiminnan sisältö
- Opiskeluhoollon yhteistyö lähikoulun kanssa, yhteiset alueelliset tai koulukohtaiset opiskeluhoitotapaamiset rehtorin kutsumana
- Esiopetusryhmässä on keskusteltu lasten kanssa yhteisistä toimintatavoista ja laadittu lasten kanssa säännöt (pvm. 19.8.2024)
- Toimintatapa esiopetusryhmässä poissaolojen seuraamiseen ja niihin puuttumiseen
- Kuvaus esiopetusryhmän kuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevasta toiminnasta (jos ryhmässä on kuljetettavia lapsia)

Opiskeluhoitoryhmän kokoonpanoon kuuluu päiväkodin johtaja Outi Heinilä ja eskariopettajat Tiina Virta ja Kaisa Reunanen sekä mahdollisesti erityisopettaja Eva Tuominen. Opiskeluhoitoryhmä kokoontuu kaksi kertaa lukukaudessa, loka- ja joulukuussa sekä helmi- ja huhtikuussa. Ryhmässä tarkastellaan ajankohtaisia asioista, keskiössä ovat lasten hyvinvointi ja tarpeet. Huhtikuussa arvioidaan toimintaa. Eskarin säännöistä on keskusteltu ja ne on laadittu molemmissa ryhmissä 19.8. 2024. Säännöt näkyvillä ryhmien ryhmätilassa.

Kasvattajat seuraavat lasten poissaoloja. Tarvittaessa poissaoloista keskustellaan huoltajien kanssa. Yli viikon pituiset poissaolot myöntää päiväkodin johtaja. Jos poissaolot jatkuvat, yksikön johtaja on yhteydessä huoltajiin. Tarvittaessa otetaan yhteyttä kuraattoriin tai lastensuojeluun.

Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

- Esiopetusryhmän käytännöt lapsen ohjaamisessa opiskeluhoitopalveluihin
- Esiopetusryhmässä käytettävät menettelytavat asiantuntijaryhmän kokoamisessa ja suostumuksen hankkimisessa

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- Opiskeluhoitokertomusten laatimisen ja säilyttämisen menettelytavat esiopetusryhmässä
- Lapsen erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen esiopetusryhmässä

Yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa seurataan ja edistetään lapsen kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Yksilökohtainen opiskeluhoito perustuu aina huoltajan suostumukseen. Lapsen osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Yksilölliset opiskeluhoitokertomukset laaditaan ”monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen”- kaavion mukaisesti Ylönetistä löytyvään lomakkeeseen.

Arkistointiaika yksilöllisten opiskeluhoitokertomusten osalta on säädösten mukainen. Rekisterin pitäjänä on kasvatus- ja opetuslautakunta.

Esiopetuksen opiskeluhoitokertomusta ja suostumuslomaketta säilytetään päiväkodin lukitussa kaapissa ja niihin on lukuoikeus ainoastaan asiantuntijaryhmän jäsenillä.

Huoltaja ilmoittaa huollettavansa ruokavalioon liittyvät asiat kaupungin verkkosivuilta löytyvillä lomakkeilla. Ilmoituksen liitteeksi toimitetaan tarvittaessa lääkärin tai terveydenhoitajan todistus.

Lapselle voidaan esiopetuksessa antaa vain lääkärin hänelle määräämiä lääkkeitä, jotka on määrätty jatkuvaan käyttöön ja joiden annosteluajaksi on määrätty päiväaika tai lääkkeitä ei voida muuna aikana antaa kotona.

Lapsen lääkehoitosuunnitelma tehdään pitkäaikaissairautta sairastaville ja sitä kautta säännöllistä lääkitystä tarvitseville lapsille ennen esiopetuksen alkua yhteistyössä huoltajien kanssa.

Suunnitelmaa tulee soveltuvin osin käyttää apuna selkeyttämään myös lyhytaikaisissa välttämättömissä lääkehoitotapauksissa.

Lääkehoitosuunnitelma liitetään osaksi lapsen esiopetussuunnitelmaa ja huomioidaan yksikön omassa turvallisuussuunnitelmassa.

Opiskeluhoitoasiat kerrotaan huoltajille vanhempainilloissa ja lapsen oppimissuunnitelmakeskusteluissa syksyllä. Huoltajia kehoitetaan ottamaan tarvittaessa yhteyttä lapsensa esiopetusryhmän opettajaan, joka ohjaa heidät oikeaan palveluun.

Yhteistyön järjestäminen lasten ja heidän perheidensä sekä esiopetuksessa työskentelevien ja muiden lasten hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- Opiskeluhoitotyöstä tiedottaminen esiopetusryhmän lapsille, huoltajille ja yhteistyötahoille
- Esiopetusryhmän toimintatavat lasten ja huoltajien osallistamisessa opiskeluhoollon suunnitteluun, arviointiin ja toimintaan.
- Esiopetusryhmän toimintatavat opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden ja muiden opiskeluhoollon yhteistyötahojen kanssa.

Opiskeluhoitoasiat kerrotaan huoltajille vanhempainilloissa ja lapsen oppimissuunnitelmakeskusteluissa syksyllä. Huoltajia kehoitetaan ottamaan tarvittaessa yhteyttä lapsensa esiopetusryhmän opettajaan, joka ohjaa heidät oikeaan palveluun.

Lapsen osallistaminen opiskeluhoollon suunnitteluun, arviointiin ja toimintaan mahdollistetaan niin, että lapset saavat kertoa ja ilmaista mielipiteitään ja toiveitaan yksilöllisesti. Lapset arvioivat toimintaa monin eri tavoin. Huoltajia kannustetaan osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tuetaan huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa.

Suunnitelmat lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

- Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus, ohje käsitelty päiväkodissa (pvm.)
- Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma, käsitelty päiväkodissa (pvm.)

Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus. Käsitelty 10/23.

Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma. Käsitelty 10/23.